

Dygtighed, hvormed der uddannes Vinterlærere i de forskellige Anstalter, som have eksisteret. Der var en „udmærket“ Undervisning paa Høuen, der var først en „meget god“ Undervisning paa Staby, men den dalede lidt længere henne i det ærede Medlems Udtalelser ned til kun at blive „god“. Jeg tror, at hvis det ærede Medlem havde fortsat tilstrækkelig længe, var den til sidst gaaet gradvis ned til „temmelig god“, „maadelig“ osv., indtil den maaste var endt helt nede i Afgrunden. Derimod forholdt det sig modsat med Hensyn til det ærede Medlems Udtalelse om Undervisningen i Bistolerne: Den begyndte med at være „god“, men den steg til at være „meget god“. Jeg tror, at det ærede Medlem her var inde paa en fejl Vej, thi jeg tror, at denne Undervisning i de færeste Aar langt fra at være gaaet op ad, tværtimod er gaaet ned ad Balle. — Jeg har nu udtalt mig om denne Sag, saa meget som jeg ønskede at udtale mig. Jeg kan jo ikke svare paa den ærede tidligere Ordførers Begne, men jeg kan kun gøre opmærksom paa, at den ærede Ordfører fra i Fjor (H. Holm) ikke stillede sig som en absolut Modstander af et Vinter-skolelærerseminarium i Varde; han udtalte ved 3dje Behandling: „Selv de iblandt os, som kunde være stemte for at gaa i nævnte Retning, have dog vore Betænkkeligheder.“ Disse Betænkkeligheder vare, at Ordningen blev lidt for fast, at Lønningerne vare for store, og at det lidt for meget bar Bræget af at være en Institution, som ikke igen skulde forsvinde, men hvad selve Ideen angaar, lader det jo efter denne Udtalelse til, at det ærede Medlem for Odense Amts 8de Valgkreds har været inde paa den. Dernæst skal jeg henvende mig til min ærede Ven og Nabo paa Fyn, det ærede Medlem fra Assens (Berntsen), som tog Højskoleloven i Forsvar i Anledning af det Angreb, jeg har rettet paa den. Det var en god Gerning, det ærede Medlem der gjorde, for Højskoleloven trænger til Forsvar, og det vilde have været Synd, om den havde staaet ganske uden et saadant. Selvfølgelig paaskønner jeg den hensynsfulde og kønne Maade, hvorpaa det ærede Medlem førte sin Klinge imod mig — naar Løven skal forsvare sit Barn, gaar den jo ikke altid saa ridderlig til Værts som det ærede Medlem, da han skulde forsvare en af de politiske Stabninger, der ere Frugter af hans politiske Arbejde. Men det ærede Medlem har alligevel misforstaaet mig noget og har derfor anlagt sit Forsvar lidt urigtigt. Jeg tænker, at det ærede Medlem har læst et Referat af mine Udtalelser i en eller anden

Avis og dannet sit Forsvar derefter; jeg tror ikke, at han har læst mine Udtalelser i Tidenden, hvor de findes fuldstændig. Jeg har nemlig slet ikke sagt, at jeg var imod smaa Højskoler som smaa Højskoler. Det, jeg var imod, var daarlige Højskoler, — dem er jeg i det hele taget imod, hvad enten de ere smaa eller store. Det, jeg var imod, var de smaa Højskoler, som bruge Fiksfaktorerier for at komme til at se ud, som om de vare nogenlunde antagelig store — og dem er det ærede Medlem ogsaa imod; alle, som have Sans for Højskoletanken, ere enige med mig i, at det kan virkelig ikke gaa an, at der i Højskolerne lukkes op for noget, som er mere eller mindre et Falsum. Men jeg sagde ikke, at Højskoleloven var Grunden til disse Fiksfaktorerier. Tværtimod, hvis det ærede Medlem havde læst, hvad jeg havde sagt, saa vilde han have set, at jeg har talt om, at i gamle Dage, altsaa før Højskoleloven kom, drevs den Slags Uvæsen i højere Grad end nu; jeg sagde: Men selv nu tør jeg ikke nægte, at der et og andet Sted kan drives lidt Uvæsen i denne Retning; og jeg kan heller ikke nægte, at Højskoleloven indeholder visse Fristelser. Jeg tror, at det ærede Medlem, hvor længe han end har Højskoleloven, vil indrømme, at der i disse bestemte Talgrænser, der her ere satte, ligger Fristelse for at komme ud over det sidste kritiske Punkt. Jeg røber sikkert ikke noget, som ikke maa røbes, naar jeg siger, at der er en Højskole, som havde $9^{11}/12$ Marskelever. Ja, det er rigtigt nok haardt at være kommen Grænsen paa $1/12$ Menneſte nær, og saa er der en stor Fristelse til at se at faa dette Tolutedel-Menneſte lirket ind; i det hele taget begynder man, naar man skal til at dele Menneſtene i Tolutedele o. s. v. at komme ind paa et Straaplans, som kan ende i rene Forstrækkeligheder. Disse Talgrænser, som man har, indeholde en Fristelse for, at man skal lempe lidt ved den positive Sandhed. Og saa siger det ærede Medlem, at det er ikke Løven, man kan lægge noget til Last, men det er Tilshynet. Ja, men der forlanger jo det ærede Medlem, at Tilshynet skal have et ganske ubegribeligt skarpt Dje, for han skal kunne se paa de Elever, som sidde i Klassen, og de Elever, hvis Navne ere optegnede paa Skemaet, om de virkelig ere Elever, og om de ogsaa paa de Dage, da han ikke er der — og det er jo dog de fleste — sidde i Timen og høre Foredragene og deltage i Undervisningen; det kan han virkelig ikke gøre, selv om han er saa skarptseende som nogen Mand i Verden. Han faar tage for gode Væder det, han ser med sine Øjne, at